

MAGASINET

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

EXTRA NUMMER

EU-VALET 2019

EU-valet närmar sig. Det känns avgörande för Europas framtid. Vilken väg ska Europa gå – en mörk som påminner mycket om 30-talet, fascisternas frammarsch och katastrofen som berövade 60 miljoner livet? Eller ska

Europa välja en ljusare väg som enar och stärker – en väg som vilar på solidaritetens trygga grund? Solidaritet är det ord som vi, fackets medlemmar, har närmast hjärtat. Under solidaritetens flagga har vi stridit mot orättvisor i mer än hundra år.

Europa kommer aldrig vara en trygg plats så länge de högerkonservativa krafterna växer och hotar att förstöra allt det goda i mänskligheten. Och de är i frammarsch, mina vänner. Flyktingkrisen banade vägen för Ungerns diktator Viktor Orbán som monterar ner demokratin i landet bit för bit och bygger taggtrådsstaket mot sina sydliga grannar. Taggtråd i Europa har vi sett tidigare. Det är skrämmande.

Läget är inte mycket bättre i Polen. Sedan det högernationalistiska partiet Lag och rättvisa kom till makten i Polen 2015 har mängder av kontroversiella lagar beslutats i viktiga delar av samhället. Det polska parlamentets två kamrar har antagit en lag som gör det straffbart att ”beskriva den polska staten som ansvarig eller medansvarig för brott som begåtts av tyska Tredje Riket”. Att använda frasen ”polska dödsläger” kan straffas med upp till tre års fängelse. Man försöker dölja den mörka sidan i Polens historia. Man ger sig på yttrandefriheten och försöker begränsa den. Journalisters möjlighet att bevaka parlamentets arbete har begränsats. Medborgarna ska inte ha insyn i vad politiska toppar kokar ihop.

I rankningen av pressfriheten i världen har Frankrike fallit till plats 44 och Berlusconi Italien till 49. Rumänien kommer tätt efter på plats 52. Grekland och Bulgarien delar 70:e plats med Benin och Kenya. Det upplever jag som det stora tecknet att Europa inte mår bra. En bred koalition av partigrupper i Europaparlamentet – vänstern, socialister, gröna och liberaler – lade i oktober 2009 fram ett förslag till resolution som kritiserar att yttrandefriheten är satt på undantag i en av EU:s medlemsstater. Omröst-

Europa kan välja en ljusare väg som enar och stärker – en väg som vilar på solidaritetens trygga grund

ningen blev oerhört jämn, men förslaget röstades tyvärr ned med hjälp av svenska moderater och kristdemokrater i den konservativa EPP-gruppen där Berlusconi parti är ett av de största medlemspartierna.

Yttrandefriheten är inte det enda område som den konservativa högern ger sig på. De driver på den växande obalansen mellan arbete och kapital och skapar förutsättningar för ännu fler otrygga anställningar som i sin tur pressar ner lönerna. Vi som är LO- Och Pappersmedlemmar kan aldrig acceptera att de mörka krafter tar över Europaparlamentet och stiftar lagar som skapar konkurrens mellan oss om löner och arbetsvillkor. De ska inte lyckas hetsa oss mot arbetarbröder i andra EU-länder. I Sverige ska svenska kollektivavtal gälla. Vi måste välja in fler fackliga kamrater i EU-parlamentet. De och andra progressiva krafter i parlamentet kommer att kämpa för att arbetarnas rättigheter alltid ska väga tyngre än de ekonomiska friheterna som högern kämpar för. De utländska företag som utför arbetet i Sverige ska underkasta sig svenska regler. Varje år dör 4 000 européer på jobbet. Tragiskt! Arbetsmiljölagstiftningen måste skärpas och nollvision för dödsolyckor i arbetet införas. Den ökade stressen på arbetsplatserna måste bekämpas och det ska våra representanter i parlamentet initiera.

Europas marknad är viktig för vår export. Nästan hälften av värdet av Sveriges samlade produktion av varor och tjänster (BNP) kommer från exporten, ungefär tre fjärdedelar är handel med andra länder i Europa. Därför är det viktigt att den marknaden förbli öppen och frisk. De som vill stänga Sverige och dra oss längre bort från EU förstår inte hur negativt det skulle påverka våra jobb och vår välfärd.

Som sagt, den 26 maj gäller det. Gå ut och rösta! EU-parlamentet ligger närmare oss än många tror.

Aleksandar

Är du trött på politik och valrörelse? Det hoppas jag inte för snart är det dags att gå till valbåset och rösta igen. Den här gången gäller det val till EU-parlamentet, ett val som inte brukar engagera så många väljare tyvärr. Men i år är det viktigare än någonsin. Den auktoritära nationalismen är på frammarsch och de högerextrema partierna mobiliserar under ledning av president Trumps tidigare valgeneral högerextremisten Steve Bannon.

EU-valet i år handlar i grunden om Europa ska gå mot fortsatt öppenhet eller mot ökad inåtvändhet, om samarbetets idé eller nationalchauvinismens idé ska gälla, om EU-projektet ska falla sönder i unken protektionism eller om vi tillsammans ska bygga medborgarnas Europa.

För svensk exportberoende industri är det ett avgörande val.

Just därför blir jag lite bekymrad över LO:s kampanjslogan i EU-valet - Ta tillbaka kontrollen! Den kan rimligtvis bara förstås som en skruvad medial strategi för att få uppmärksamhet. Alla som hänger med ser direkt kopplingen till den engelska Brexitkampanjen och undrar förstås vad sjutton LO menar. Har svensk fackföreningsrörelse gått och blivit EU-motståndare med rasistiska undertoner? Varför i all sin dar spelar man på unken nationalism i denna tid?

Den som läser valplattformen inser att det inte alls är så. LO är fortfarande en stark europavän och vill absolut inte att Sverige ska lämna EU. Det är helt enkelt bara några kommunikatörer som fått för mycket svängrum.

Tyvärr är det att leka med elden. Den mediala strategin borde knappast gå ut på att man ska bli uppmärksammas för något man INTE står för.

Nåja, om man nu struntar i kampanjmakarna och ser till själva innehållet är det mycket i LO:s valplattform som är bra. Huvudkraven i EU-valrörelsen kokar ned till tre angelägna teman: Ordning och reda på arbetsmarknaden, Hållbar utveckling samt Demokrati och öppenhet. Kampen mot lönedumping, osund konkurrens och usel

arbetsmiljö måste föras här hemma likaväl som på ett europeiskt plan. Arbetare ska inte ställas mot varandra och behöva konkurrera med varandra om undermåliga arbetsvillkor.

Avsnittet om demokratin är också angeläget. LO oroas över den framväxande högerextremismen och anser att länder som allvarligt bryter mot unionens grundläggande demokratiska värden fräntas sin rösträtt i rådet. Det skulle innebära en välbehövlig markering mot exempelvis Ungern vars utveckling går i skrämmande auktoritär riktning. Här vore det på sin plats om de svenska kristdemokraterna och moderaterna tydligt markerade att det ungerska konservativa partiet Fidesz inte hör hemma i deras partigrupp EPP i EU-parlamentet.

Förutom vikten av jämlikhet lyfter LO fram behovet av gemensamma infrastruktursatsningar i Europa. Bland få positiva exempel lyfter LO fram EU:s medfinansiering av dubbelspår från Gävle längs med hela kusten upp till Finland som betydelsefull för jobben i norra Sverige.

Svensk arbetarrörelse ska inte blunda för problemen med EU men i grunden behövs en positiv EU-valrörelse där man lyfter fram frihandel, EU-samarbete och öppenhet som nödvändiga för både jobb och välfärd i framtiden. Alla industriarbetare inser faran med nationalismen och protektionismen. Och den största framtidsfrågan av alla – klimatet och miljön – kräver mer av gemensamt arbete mellan EU-länderna, inte mindre.

Arbetarrörelsen måste mobilisera väljarna att rösta för att vi tillsammans ska bygga ett bättre Europa.

Helle Klein, chefredaktör för Dagens Arbete

HELLE KLEIN

Journalist, präst, bloggare! Mellan 1991 och 1995 var Helle politisk chefredaktör i socialdemokratiska Örebro-Kuriren. Därefter blev hon ledarskribent på Aftonbladet där hon sedan 2001 var politisk chefredaktör. Helle är för närvarande chefredaktör på tidningen Dagens Arbete. Hon medverkar ofta som debattör och kommentator i radio och tv.

■ KARL-PETTER THORWALDSSON

Därför ska du rösta i EU-valet

Just nu reser jag runt på arbetsplatser över hela landet inför EU-valet den 26 maj. Då får jag ibland frågan om EU-valet verkligen är så viktigt. Spelar det så stor roll vilka som företräder oss i Bryssel? Mitt svar är alltid det samma: det spelar en väldigt stor roll. Vilka som sitter i Europaparlamentet påverkar ditt och andra LO-medlemmars arbetsliv och vardag. Två tredjedelar av den svenska exporten går till EUs inre marknad, ett område med 500 miljoner människor. Mer än hälften av alla beslut i Sveriges kommuner och landsting påverkas dessutom av bestämmelser inom EU. Det är därför vi måste ta tillbaka kontrollen från den höger som nu styrt Europaparlamentet alltför länge.

Den här gången har vi dessutom en gemensam LO-kandidat, Johan Danielsson, på Socialdemokraternas lista. Det gör att vi kan få en egen tung facklig röst där besluten fattas i Bryssel. En röst som står upp för löntagarnas rättigheter i Sverige och övriga Europa.

Här går en tydlig skiljelinje i EU-valet. Moderaterna tycker till exempel att företag ska få importera lastbilschaufförer, vägarbetare, byggnadsarbetare, bärplockare, diskare o.s.v. till lägre löner och sämre arbetsvillkor än i svenska kollektivavtal. Det innebär att allas löner och villkor pressas nedåt. De enda som tjänar på en sådan utveckling är oseriösa arbetsgivare.

Jag vill särskilt lyfta fram tre områden som är viktiga för oss i LO inför valet till Europaparlamentet.

För det första måste vi få ordning och reda på arbetsmarknaden. Arbetsgivare ska inte längre kunna utnyttja EU-regler på bekostnad av de anställdas löner och arbetsvillkor. Därför ska svenska kollektivavtal gälla för alla som arbetar i Sverige, oavsett var man kommer ifrån. Ingen ska få sämre lön eller sämre villkor bara för att hen är född i Polen istället för Perstorp eller Hallstavik. Vi vill också införa ett socialt protokoll införs i EUs fördrag för att fackliga fri- och rättigheter ska överordnas företagets ekonomisk friheter. Det handlar också om att garantera alla medborgare anständiga arbetsvillkor. För så ser inte verkligheten ut idag. Varje år går 4000 anställda i Europa till jobbet utan att komma hem igen. Varje år dör 120 000

"Vi måste få ordning och reda på arbetsmarknaden, stärka svensk och europeisk konkurrenskraft samt stärka respekten för demokrati och mänskliga rättigheter !"

européer i cancer på grund av arbetet. Därför kräver vi en ny arbetsmiljöstrategi i EU. Vi vill ha en nollvision för dödsolyckor på jobbet och skärpta gränsvärdena för cancerframkallande ämnen på arbetsplatser.

För det andra måste vi stärka svensk och europeisk konkurrenskraft. Vi gynnas av handeln inom EU men också av de handelsavtal EU sluter med andra länder. EU är en stark kraft internationellt. När Donald Trump hotar med ännu mer tullar som skulle slå mot svenska och andra europeiska jobb är det EU som står upp för våra gemensamma intressen. Hade vi i Sverige försökt ta den striden själva hade den varit förlorad på förhand.

Sist men inte minst måste vi stärka respekten för demokrati och mänskliga rättigheter. Den politiska utvecklingen i Europa just nu är oroande. Vi ser hur mörka krafter ur det förflutna, som vi trodde var borta för alltid, nu kommer tillbaka. Främlingsfientliga och högerextrema partier har stora framgångar och flera EU-länder styrs nu av partier som ifrågasätter de demokratiska samhällen som många av oss tagit för givna. I Ungern har till exempel regeringen redan grovt inskränkt yttrandefriheten, föreningsrätten och strejkrätten. Mot sådant måste övriga EU-länder måste markera stenhårt.

Därför är det viktigt att också du gör din röst hörd i valen till Europaparlamentet den 26 maj. Och om du vill bidra till ett EU där löntagarnas rättigheter stärks ska du rösta på Socialdemokraterna och kryssa vår facklige kandidat Johan Danielsson.

Karl-Petter Thorwaldsson
LOs ordförande

Ta tillbaka kontrollen i EU – öka tryggheten för vanligt folk!

Beslut som fattats i EU har alltför många gånger gått emot Europas arbetare. Nu är det dags att stärka vanligt folks villkor.

Ordning och reda på arbetsmarknaden är centralt för att förbättra löner och arbetsvillkor i Sverige och Europa. Du har säkert själv mött eller hört talas om lastbilschaufförer som levererat varor eller hämtat produkter på bruket och att de arbetar under usla villkor. Inom byggsektorn talar polisen rentutav om ”modern slavhandel”. Nu ser vi att det även spritt sig till välfärdssektorn och vården av de gamla – så kan vi inte ha det längre! Den fria rörligheten ska inte kunna användas av företagen för att kringgå avtal och lagar, för att försämma våra löner, arbetsvillkor och arbetsmiljö. Svenska kollektivavtal ska gälla på svensk arbetsmarknad! Därför kräver LO att ett socialt protokoll införs i EU:s fördrag, vilket ska garantera att de grundläggande fackliga fri- och rättigheter ska överordnas de ekonomiska friheterna.

Ordning och reda på arbetsmarknaden handlar också om att ha en trygg anställning. De otrygga anställningarna i form av sms-anställningar och missbruk av visstider ökar både i Sverige och i Europa. Visstidsanställningar så som inhyrd personal eller entreprenad ska bara tillåtas vid arbetstoppar.

Trygga anställningar är en förutsättning för en bra arbetsmiljö.

Varje år dör 4 000 arbetare på jobbet i Europa. I Sverige dör en arbetare i veckan. Dessutom dör 120 000 européer varje år i cancer på grund av sitt arbete. Det kan vi aldrig acceptera! För att råda bot på detta föreslår vi att EU antar en arbetsmiljöstrategi med gemensamma regler och lagar för att förbättra arbetsmiljön för industriarbetare i Sverige och över hela Europa. En del i denna strategi är införandet av en nollvision för dödsolyckor i arbetet. Ingen ska dö av jobbet – ingen ska bli sjuk av jobbet!

Du som arbetar inom massa- och pappersindustrin vet att få länder är så exportberoende som Sverige. Totalt är drygt 700 000 jobb i Sverige kopplade till exporten till

EU:s inre marknad, vilket motsvarar 15 procent av alla svenska jobb. Du vet också att ditt jobb helt eller delvis är kopplat till den inre marknaden, då cirka 60 procent av exporten från massa- och pappersindustrin exporteras till ett land i den europeiska unionen. En öppen och fungerande hemma marknad är avgörande för jobben i den svenska industrin och i förlängningen den svenska välfärden. Hälften av Sveriges BNP kommer från export varav två tredjedelar går till EU:s inre marknad.

Du har säkert kunskap om, eller någon gång hört att massa- och pappersindustrins exporterar 80 till 90 procent av sin produktion. USA har sedan en tid rest tullar på stål och aluminium för att skydda landets stålindustri, samt hotar med tullar på andra industrivaror. De hade likväl kunnat rest tullar mot massa- och pappersprodukter för att skydda amerikansk massa- och pappersindustri. EU är en stark internationell kraft både ekonomiskt och politiskt och har stått upp för frihandel, mot tullar och för Sverige. Hade Sverige själva försökt föra den här kampen hade den varit förlorad redan innan den startade. Tillsammans är vi starka!

Jag har förstått att en del av Pappers medlemmar förleds av sirenernas locktoner från Sverigedemokraterna. Det ungerska regeringspartiet Fidesz, som Moderaterna och

Kristdemokraterna i skrivande stund försöker utesluta från sin partigrupp EPP i Europaparlamentet. Det gör EPP dock först fem i tolv för att putsa partigruppens fasad inför det stundande EU-valet. Det beror på att Fidesz inte är vilket parti som helst. Partiet har bland annat politiserat landets domstolar, infört statlig censur över media, ändrat grundlag för att lättare vinna val. Men det som fick flera hundratusentals ungrare att protestera var den så kallade slavlagen. Lagen ger arbetsgivarna rätt att tvinga anställda att arbeta 400 timmar övertid per anställd och år. Lönen för övertiden kan hållas inne i upp till tre år. Fidesz och den ungerska regeringens politik har lyfts fram som ett föredöme av flera ledande Sverigedemokrater. Bland annat har Richard Jomshof ansett att media i Sverige borde fungera som i Ungern och Jimmie Åkesson har anser att Ungerns Viktor Orbán är en bättre politiker än Tysklands Angela Merkel.

Söndagen den 26 maj kommer jag lägga min röst på Johan Danielsson LOs kandidat till EU-parlamentet och plats 2 på socialdemokraternas valsedel – det tycker jag du också ska göra!

Conny Nilsson

Ombudsman, Pappers

Källa: www.joyreactor.com

■ MARGOT WALLSTRÖM

Den 26 maj avgör vi vilka som ska representera oss i Europaparlamentet de kommande fem åren. Socialdemokraterna behöver din röst för att med kraft kunna ta matchen mot högerextremismen och säkra ett EU som fokuserar på att värna demokratin, bekämpa klimathotet och skapa fler rättvisa jobb.

Här på hemmaplan ligger regeringens fokus på att bygga ett starkt samhälle som ger trygghet i vardagen och tilltro till framtiden. Det är vad våra förslag och reformer handlar om. För att lyckas nå hela vägen dit behöver vi också vara en stark och tydlig röst i Europa.

EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena. Under de tio år jag jobbade som kommissionär i EU såg jag på nära håll vilken kraft som finns i Europasamarbetet. För Sverige, som är ett litet men modigt land är det avgörande att finnas i sammanhang där vi kan påverka, bygga relationer med likasinnade länder och driva på för förändringar som ger människor ett bra och tryggt liv.

De stora utmaningar vi står inför kräver gemensamt agerande. Jag vill nämna några av dessa.

Klimathotet. Socialdemokraterna vill att EU agerar snabbare och kraftfullare för att möta klimatförändringarna. Förutom den negativa påverkan som den globala uppvärmningen har på natur, djurliv och hela vår tillvaro är det också en säkerhetsfråga. Utsläpp av växthusgaser orsakar bränder, stormar, översvämningar och extremväder. Det hotar våra möjligheter att ge unga en chans att växa upp i ett Europa som erbjuder samma livskvalitet som vi har fått njuta av.

Förutom våra nationella klimatmål har Sverige även åtagit sig att leva upp till EU:s klimatåtaganden. De innebär att EU:s samlade utsläpp ska minska med 20 procent till 2020 och med 40 procent till 2030, jämfört med 1990. För att åtagandena ska uppnås i alla medlemsländer måste forskning och utveckling av fossilfria bränslen gå mycket snabbare än idag. Det kräver såväl modiga politiker som tuffa beslut i Europaparlamentet. Några av de förslag som Socialdemokraterna driver i Europaparlamentet handlar om att göra det lättare att köpa tågbiljett för resor genom Europa och att flyget ska stå för sina egna kostnader.

Sociala frågor och fler rättvisa jobb. EU finns till för Europas medborgare. Om vi glömmer det riskerar vi att tappa folkets förtroende. Därför måste god arbetsmiljö, sociala frågor, och rättvisa jobb få ordentligt utrymme i EU-samarbetet. Socialdemokraterna är garanten för att jämlikhetsperspektivet alltid finns med. Vi står alltid på vanliga löntagares sida. Vi vill se ett socialt Europa där alla får ta

del av tillväxt och utveckling. Fler européer ska ha möjlighet att utbilda sig, få ett jobb med schyssta villkor och en lön som man kan leva på.

Det handlar också om jämställdhet. Vi ska vara stolta över det vi åstadkommit på det här området, men vi är inte framme. Här hemma lägger SD förslag om inskränkt aborträtt och skatteförändringar som slår direkt mot kvinnor, ute i Europa och världen vinner högerextrema krafter mark. Det är ett faktum att kvinnors rättigheter hotas med sådana partier vid makten. Detta står i direkt motsats till vår feministiska utrikespolitik som syftar till att unga tjejer och kvinnor överallt i världen ska ha samma rättigheter och möjligheter som män.

Demokrati och säkerhet. Fler människor lever idag i länder där demokratin är på tillbakagång än på frammarsch, vilket också syns i Europa. Nu, kanske mer än någonsin, behövs ett EU som håller ihop och med gemensamma krafter arbetar för säkerhet och demokrati. Socialdemokraterna föreslår att EU:s medlemsländer ska starta en egen granskning av rättsstatens principer. Ett system där EU-länderna själva regelbundet granskar tillståndet för demokratin och rättsstatens principer inom EU:s alla medlemsländer.

Vi måste vara många som försvarar respekten för mänskliga rättigheter, det fria ordet och rätten att ta egna beslut om sitt liv.

En hållbar migrationspolitik. Alla länder behöver ta sitt ansvar när människor flyr från konflikter och klimathotets effekter till Europa. De som kommer hit ska så fort som möjligt få ett jobb eller en utbildning och bli en del av samhället med allt vad det innebär i rättigheter och krav. Vi måste ha en rimlig möjlighet att klara av den uppgiften, några få länder kan inte göra det själva.

EU-besluten handlar om allt från jordbruk och miljö till integritet, klimat, säkerhet, handel, jobb och arbetsvillkor. Frågor som berör oss i vardagen och i vår strävan att leva ett gott och fritt liv. För Socialdemokraterna är det självklart att beslut i alla dessa frågor ska ta hänsyn till EU-medborgarnas lika rättigheter och skyldigheter. Och ge möjligheter.

Valet i maj är din chans att ta ställning. För demokrati och ett hållbart klimat, och mot högerextremism. En röst på Socialdemokraterna är en röst på ett Europa som fokuserar på trygghet och framtidstro. Det är vad Sverige behöver.

Margot Wallström (S), utrikesminister

Svenska kollektivavtal ska gälla i Sverige.

Johan Danielsson
Kandidat nummer två på Socialdemokraternas lista inför Europaparlamentsvalet 2019

EU-valet av betydelse för LOs medlemmar

Den 26 maj är det val till Europaparlamentet. EU-samarbetet är viktigt för Sverige och för LOs medlemmar. Handeln inom EU är avgörande för svensk exportindustri och i förlängningen för vår välfärd. EU är också nödvändigt för att Sverige och övriga medlemsländer ska kunna påverka den globala utvecklingen. Men det betyder inte att allt som EU gör är bra. Eller att alla problem ska lösas på EU-nivå. EU måste fokusera på rätt saker och ska inte ha makt över de frågor som utgör kärnan i den nationella demokratin såsom beskattning, utformningen av välfärden och regleringen av arbetsmarknaden. Vi behöver dessutom utveckla ett EU-samarbete som respekterar fackliga rättigheter och nationella arbetsmarknadsmodeller.

Därför kandiderar jag till Europaparlamentet för Socialdemokraterna. Jag gör det tack vare det stöd jag fått från Pappers och LOs övriga medlemsförbund. Om jag blir invald kommer jag att fokusera på tre för fackföreningsrörelsen principiellt viktiga frågor.

För det första vill jag arbeta för ordning och reda på ar-

betsmarknaden. Dagens situation där företag kan kringgå eller utnyttja EU-regler på bekostnad av de anställdas löner och arbetsmiljö är oacceptabel. Svenska kollektivavtal ska gälla på svensk arbetsmarknad. LOs krav är att ett socialt protokoll införs i EUs fördrag som garanterar att grundläggande fackliga fri- och rättigheter överordnas de ekonomiska friheterna. Företag som stadigvarande bedriver verksamhet i ett land ska betraktas som etablerat i det landet. Kontrollen ska ske där arbetet utförs. För att bekämpa utnyttjande av människor, skatteundandragande och företagande måste medlemslänternas handlingsutrymme öka.

Här har vi en öppen konflikt mellan höger och vänster i svensk politik. Den moderata Europaparlamentarikern Christofer Fjellner har i debatter likställt kylskåp med människor. Resonemanget bygger på den korrekta observationen att Sverige importerar kylskåp från länder med låga arbetskraftskostnader. Men slutsatsen Fjellner drar är att vi därmed måste acceptera att företagen importerar lastbilschaufförer, vägarbetare, byggnadsarbetare, bärplockare, diskare o.s.v. till lägre löner och sämre arbetsvillkor än i svenska kollektivavtal. Det är en frontalattack mot hela idén med den svenska kollektivavtalsmodellen!

Ordning och reda handlar också om att garantera alla medborgare anständiga arbetsvillkor och en trygg arbetsmiljö. Då måste ambitionen vara att ingen ska dö på grund av jobbet. Varje år går 4000 européer till arbetet utan att komma hem igen. I Sverige är det fler som dör på jobbet än i de uppmärksammade gängskjutningarna. Varje år beräknas dessutom 120 000 européer dö i cancer på grund av arbetet. Det är oacceptabelt. Jag kommer därför arbeta för att EU antar en ny och mer ambitiös arbetsmiljöstrategi där det införs en nollvision för arbetsrelaterade dödsolyckor. Och arbetet med att uppdatera och skärpa gränsvärdena för cancerogena ämnen på arbetsplatsen måste fortsätta.

För det andra vill jag verka för att stärka svensk och europeisk konkurrenskraft. En hemmamarknad med 500 miljoner människor är positivt för svensk exportindustri och lägger grunden för vår välfärd. Två tredjedelar av den svenska exporten går till EUs inre marknad och vi gynnas av handelsavtal med länder utanför unionen. EU är en stark kraft internationellt, både ekonomiskt och politiskt. När USA inför tullar på stål och aluminium, samt hotar med ytterligare tullar på andra industrivaror, är det EU som står upp för våra gemensamma intressen. Sverige hade ensamt varit chanslös i den kampen. Tillsammans är vi starka.

Och för det tredje, arbeta för att stärka respekten för demokrati och grundläggande rättigheter. Den politiska utvecklingen i Europa är oroande. Populistiska och högerextrema partier vinner stora framgångar på en kombination av EU-kritik och flyktningmotstånd. I flera medlemsländer styr nu politiska partier som ifrågasätter de öppna demokratiska samhällen som många av oss tagit för givna. Även de fackliga fri- och rättigheterna sätts under press. För mig är det självklart att övriga EU-länder måste markera stenhårt. Länder som allvarligt bryter mot unionens grundläggande värden måste fråntas sin rösträtt i rådet. Respekten för grundläggande demokratiska värden och en fungerande rättsstat är en förutsättning för att bli medlem i EU. Det bör också vara en förutsättning för att kunna fortsätta vara en fullvärdig medlem.

Avslutningsvis är det viktigt att komma ihåg att dessa tre frågor hänger samman. Dagens situation med låglönekonkurrens på arbetsmarknaden bidrar till att skapa misstro mot politiska partier och mot våra demokratiska politiska system. En misstro som är farlig men samtidigt förståelig. På samma sätt är det med den ekonomiska politiken. När ojämlikheten breder ut sig och delar av samhäl-

let inte längre får ta del av den ekonomiska utvecklingen ökar misstron och stödet för krafter som vill underminera demokratin. Försvaret av våra demokratiska institutioner kan därför endast föras genom att hantera de faktiska problem som vanligt folk möter i sin vardag.

Det är dags att stärka arbetstagarnas ställning i EU. Valet handlar om vilka som vill öka tryggheten för vanligt folk. Rösta för ordning och reda på arbetsmarknaden, för stärkt konkurrenskraft och värnandet av demokratin i Europaparlamentsvalet den 26 maj!

Johan Danielsson,

LO:s EU-samordnare och (S)-kandidat till Europaparlamentet.

Ta tillbaka kontrollen!

Johan Danielsson
LO-förbundens gemensamma kandidat till EU-parlamentsvalet på Socialdemokraternas lista

■ KATARINA BERGGREN KOMMUNAL

Gå och rösta för ditt Europa!

Att Europavalet handlar om din framtid kan låta självklart men kanske också lite stort och svår-greppbart. Men lika säkert som att Rospiggarna varje år vill göra tidernas bästa säsong är det faktum att besluten som fattas i EU påverkar dig.

Visste du att inte mindre än 80 procent av frågorna som hanteras i Europaparlamentet är beslut som får effekter för dig och mig och alla andra i Sverige? Just därför är det särskilt oroväckande att demokratins principer just nu hotas i flera länder i Europa. I valet i maj är det viktigare än någonsin att påverka vilka politiker som ska företräda oss i Europaparlamentet de kommande fem åren.

För mig, och för Kommunal, handlar Europavalet om två saker, kvinnors rättigheter och schyssta villkor på jobbet.

Det är självklart att stå upp för lika rättigheter för kvinnor och män – i samhällslivet, familjelivet och inte minst på arbetsmarknaden. När högerpartier runt om i Europa mobiliserar för en konservativ familje- och arbetsmarknadspolitik sätter vi stopp för deras planer. Kommunal vill att jämställdheten ska öka i hela EU. Därför är vår uppmaning – gå och rösta för demokrati och kvinnors rättigheter!

Europavalet handlar också om schyssta villkor på jobbet. Självklart ska svenska kollektivavtal gälla i Sverige. Självklart ska människan gå före marknaden – det är nog med lönedumpning, frikostiga undantag för riskkapitalbolag och skatteparadis för de rika runt om i Europa. Nu mobiliserar högerpartier runt om i Europa för sämre villkor för löntagarna – men jobbar vi tillsammans kan vi sätta stopp för deras planer. Kommunal vill se ett EU som sätter löntagarnas bästa i första rummet. Därför är vår uppmaning –gå och rösta för schyssta villkor på jobbet!

För mig är det lika naturligt att prata om kvinnors rättigheter och schyssta villkor på jobbet – oavsett om det handlar om kvinnors rättigheter i Europa eller i Sverige eller schyssta villkor på jobbet i Sverige eller i Europa. Det hänger ihop.

Nu i valmånaden och vårmånaden maj är det inte bara

"Europa kan gå en lika ljus framtid till mötes som Rospiggarna. Men då behövs din röst. Gör skillnad! Rösta för ditt Europa!"

vårlokarna som gror och växer, det gör också den välfärdssektor som Kommunal organiserar. På hemmaplan i Sverige behövs det enligt våra beräkningar anställas 135 000 fler inom välfärden bara under mandatperioden. Välfärden är en verklig framtidsbransch!

Men för att förverkliga en ljusande framtid måste resurserna öka så att välfärdsjobben blir mer attraktiva och Sveriges yrkesskickliga välfärdsarbetare kan bli fler. För det är vilka förutsättningar medlemmarna i Kommunal har som avgör vilken kvalitet vi ska ha i äldreomsorgen, förskolan, skolan och sjukvården. Medlemmarna i Kommunal lever med att behoven är stora – och de vet vilka lösningarna är. De och deras kollegor behöver tryggare anställningar, högre löner, fler kollegor, bättre scheman och större möjligheter till yrkesutveckling. Så lägger vi grunden för en välfärd i toppklass. Men också för en industri i världsklass eftersom att en väl fungerande välfärd, som vi ju alla vet, är en grundförutsättning för industrins fortsatta utveckling.

Från och med den 8 maj fram till valdagen den 26 maj kan du rösta till Europaparlamentet. Då har du möjlighet att påverka den politiska utvecklingen i Europa. Och det behövs!

Det spelar roll att du röstar, och på vem du lägger din röst. Låt ingen tala i ditt ställe. Låt inte högerextrema antidemokrater i länder som Ungern, Polen och Frankrike få sällskap av kvinnofientliga företrädare från Sverige.

Europa kan gå en lika ljus framtid till mötes som Rospiggarna. Men då behövs din röst. Gör skillnad! Rösta för ditt Europa!

Katarina Berggren

Valledare och facklig-politisk ombudsman Kommunal

■ JONAS SJÖSTEDT VÄNSTERPARTIET

Den 26 maj är det val till EU-parlamentet. Det är traditionellt ett val som har lågt valdeltagande; strax över hälften av de röstberättigade svenskarna går till valurnorna. Det är synd för mycket makt finns i Bryssel och den makten behöver utmanas. En gång i tiden var jag EU-parlamentariker för Vänsterpartiet och vet att även om politiken ter sig långt bort för vanligt folk, är det viktiga frågor som avgörs på plats i Bryssel. Det tycker jag i grunden är dåligt, men oavsett det, är det ett faktum att det finns många avgörande frågor för oss löntagare som avgörs i EU-parlamentet.

Där makten finns, där bör också vänsterkrafter finnas för att dra det som går, så långt till vänster som möjligt. Vi fightas för arbetsrätten och mot storföretagens lobbyism, som sätter pengarna i centrum och lämnar allt annat därhän. Vi behövs för en progressiv, vettig klimatlagstiftning. Just därför ska man använda sin röst i EU-valet. Annars tar bara någon annan, mindre nogräknad det utrymme.

Trygga anställningar med schyssta arbetsvillkor är grunden för ett tryggt samhälle där vi människor kan försörja våra familjer och planera våra liv. Oavsett om vi är svenskar, polacker eller fransmän behöver vi alla ett arbete med skälig lön och trygga arbetsvillkor. Idag ser det inte ut så. EU:s arbetsmarknadspolitik sätter företagets behov över arbetstagares rättigheter på arbetsmarknaden.

Arbetstagare ställs mot varandra med den uppenbara risken att arbetares rättigheter pressas nedåt. Seriösa företag med goda anställningsvillkor kan konkurreras ut av företag som dumpar sociala villkor för att pressa priserna. Ofta utnyttjas utländsk arbetskraft hänsynslöst. Jobb och arbetsvillkor hotas. Ofta får den utländska arbetskraften skulden för de dumpade arbetsvillkoren och rasismen sprider sig på våra arbetsplatser.

Lösningen är att garantera att arbetskraft från alla länder, även de som tillfälligt arbetar här, har villkor och löner som är minst lika bra som inhemska löntagare på arbetsmarknaden. Kryphål måste täppas till och facket ska alltid kunna kräva svenska kollektivavtal för de som jobbar i Sverige.

Vänsterpartiet vill att EU skriver in i fördragen att schyssta arbetsvillkor och sociala rättigheter värderas minst lika

”Tvinga EU att lyssna på vanliga människor. Trygga anställningar med schyssta arbetsvillkor är grunden för ett tryggt samhälle”

högt som den fria rörligheten för tjänster och kapital, ett så kallat socialt protokoll. Ett socialt protokoll som gör att respekt för kollektivavtal och lagar som skyddar arbetstagare blir ett villkor för arbetskraftens rörlighet, något som skulle vara bra för jämlikheten i Europa. Om det inte är möjligt att uppnå ett socialt protokoll för hela EU kan några länder gå före.

Om nationella sociala rättigheter går längre än EU så ska de stå över EU-rätten och EU:s medlemsländer ska själva kunna besluta om bemanningsföretag ska tillåtas eller inte. EU ska ge förutsättningar för människor att arbeta i alla EU-länder utan att riskera sämre arbetsvillkor. Istället för en Brexit på högerens villkor så har de nordiska vänsterpartierna föreslagit ett avtal mellan EU, EES-länderna och Storbritannien med möjlighet att fritt arbeta i varandras länder samtidigt som kollektivavtal och nationell arbetsrätt respekteras.

Vi vill införa ett socialt protokoll så att alla arbetare, oavsett land, får bra villkor och skälig lön, att alla som jobbar i Sverige ska betala skatt i Sverige. Facket ska alltid kunna kräva svenska kollektivavtal för dem som jobbar i Sverige och det ska finnas krav på kollektivavtal i alla svenska upphandlingar.

Tycker du att det här låter vettigt, lägg din röst på Vänsterpartiet i EU-valet 26 maj!

Jonas Sjöstedt
Partiledare

Vägval i Europa – vänster, höger eller urspårning?

2012 fick EU ta emot Nobels fredspris för sitt arbete ”fred och försoning, demokrati och mänskliga rättigheter”. EU är inte alla gånger en perfekt fungerande organisation, men Sverige behöver – ja, vi är rentav beroende – av ett Europa som håller samman. När Sverige nu för sjätte gången håller val till Europaparlamentet, så står vi och hela Europa inför ett vägval. Ska Europa ta ett kliv till vänster, fortsätta högerut – eller rentav försvinna ner i en högerextrem avgrund?

För valet den 26 maj innebär ett vägval, på fler sätt än ett.

Till att börja med så är det ett grundläggande vägval om vilken typ av Europa vi vill ha. De principer som EU bildades på – och man tilldelades Nobels fredspris för – är nämligen hotade. Högerextremismen och nationalismen i Europa är på frammarsch, både lokalt och nationellt, och riskerar nu också att få en allt starkare röst i Europaparlamentet. Och i takt med att högerextrema åsikter slår rot i våra parlament så hotas våra grundläggande, demokratiska rättigheter. För att få gå med i EU krävs att man som land har institutioner som försvarar demokratin, rättsstaten, mänskliga rättigheter och nationella minoriteter. Detta är inte längre en självklarhet för alla medlemsländer och alla partier. Sverige behöver ett Europa som håller samman kring våra grundläggande värderingar, och som står upp för demokratin. Här kommer Socialdemokratin alltid vara obehaglig i sitt stöd för våra demokratiska institutioner, både lokalt och på EU-nivå.

För det andra behöver Sverige ett Europa som håller samman av rent själviska anledningar. Den svenska välfärdsstaten är beroende av en stabil handelsmarknad. Den inre marknaden i EU är vår överlägset största handelsmarknad både för import och export. Dessutom kan vi med EU:s samlade kraft förhandla fram bättre handelsavtal med resten av världen än vi hade kunnat göra ensamma. Den svenska industrin behöver ett stabilt EU, och ska svenska företag även i framtiden vara konkurrenskraftiga måste vi fortsätta att riva handelshinder och dra nytta av PAPPERS MAGASINET EU-VALET 2019

den fria rörligheten för varor och tjänster.

Men starka företag är bara nyttigt för medborgarna och arbetstagarna om de samtidigt kompletteras med starka fackliga rättigheter och en trygg arbetsmiljö. För Socialdemokraterna är det en självklarhet att svenska kollektivavtal ska gälla alla på svensk arbetsmarknad. Det var en stor seger för den svenska modellen att Socialdemokraterna i riksdagen kunde driva igenom arbetet med att avskaffa Lex Laval 2017. Beskedet från Socialdemokraterna är tydligt: vi konkurrerar inte genom att dumpa löner och försämrade arbetsvillkor. Utländska företag ska inte kunna utkonkurrera svenska företag genom att ignorera svenska kollektivavtal. Här är skiljelinjen solklar mellan höger och vänster både på nationell och europeisk nivå. Enbart en röst för Socialdemokraterna är en garant för att svenska kollektivavtal alltid ska gälla i Sverige.

För det fjärde så kan inte globala eller regionala problem lösas lokalt. Vill vi komma åt den gränsöverskridande brottsligheten så behövs gränsöverskridande lösningar. Oavsett om det gäller terrorism, cyberhot, våldsbejakande extremism eller organiserad brottslighet så kan inget land göra allt ensamt. I det nya omvärldsläget är EU viktigare än någonsin för Sveriges säkerhet, och vi Socialdemokrater vill se ett förstärkt samarbete på mellanstatlig grund.

Valdeltagandet i EU-valet var 2014 bara drygt 51% - vilket ändå var det högsta i svensk EU-historia. Distansen mellan Bryssel och Norrtälje kommun kan kännas lång, men hur Norrtälje kommun röstar påverkar vad som händer i Bryssel, och vad som händer i Bryssel påverkar vår vardag här i Norrtälje kommun. Oavsett om det gäller miljöfrågor, arbetsrätt, brottslighet eller vår industris välmående så har besluten i Europaparlamentet sin påverkan på vår vardag. Därför är det viktigt att du använder din röst den 26 maj. Och när du ändå använder din rösträtt, se till att rösta för ett starkt, demokratiskt Europa, där det är ordning och reda på arbetsmarknaden och där svenska kollektivavtal ska gälla i Sverige.

Olle Jansson,

Oppositionsråd och valledare (S) i Norrtälje kommun

EU-valet, eller mer korrekt uttryckt, val till Europaparlamentet, kan i en jämförelse påstås vara något av det bortglömda valet. Men - i det senaste valet blev valdeltagandet 51,07 procent. Det är det högsta valdeltagandet Sverige hittills har haft i ett EU-val! Att jämföra med 2004 då endast 37,85 procent av de röstberättigade kom upp ur sofforna. En tydlig trend även om riksdagsvalet är det största valet med ett deltagande omkring 85 %.

PappersMagasinet träffade de lokala fackliga företrädarna Christer Hallingström, Kommunal och Markus Persson från Byggnads för att ha ett samtal om EP-valet.

PM: Är valet viktigt för för era respektive medlemmar? I sådana fall - varför då?

Ja, det är viktigt, säger de med en mun! För att det inte bara påverkar vardagen utan även arbetsplatsen. I parlamentet beslutas många av grundvillkoren som gäller på våra arbetsplatser!

Dessutom är det så att en dålig kontroll av arbetsmarknaden, ibland med lönedumping och otrygga arbetsplatser, inte blir bättre med fri rörlighet av arbetskraft och av lagstadgade lägstalöner – det ger en otrolig konkurrensutsättning. I Sverige har vi t.ex. ingen lagstadgad minimilön, här är modellen att det är fackföreningarna och arbetsgivare som kommer överens och politikerna lägger sig egentligen inte i. Med lagstadgade minimilöner skulle vi kunna komma att få se månadslöner runt 13 - 14000 kr.

PM: Men är inte just den fria rörligheten en av de grundläggande principerna i EU?

Jo, det är helt riktigt, men det innebär också att behandlas på samma sätt som landets egna medborgare bl.a. när det kommer till arbetsvillkoren. Men här finns politiska grupper som vill försämrade villkoren! Jag tycker att Sverige ska vara en pådrivare emot försämrade villkor och för mer ordning och reda, säger Christer. Men ju längre ut på den politiska högerkanten du kommer desto mer av politik som ger försämringar för vanligt folk. Svenska kollektivavtal undergrävs medan arbetsmiljö- och jämställdhetsarbetet prioriteras bort.

Som slutkläm på samtalet framhåller både Markus och Christer att LO har lanserat en kandidat till EU-parlamentet som heter Johan Danielsson. En av LO:s paroller i valet handlar just om ordning och reda på arbetsmarknaden, vilket ju går i linje med samtalet vi just haft.

Anders Lidén

FAKTA OM EU-PARLAMENTVALET

Vad är EU?

EU är en sammanslutning av 28 länder i Europa. EU:s övergripande mål är att främja freden, unionens värden (frihet, demokrati och jämlikhet) och folkens välfärd. För att nå målen med EU har medlemsländerna lämnat över ett antal beslut till unionen. 513 miljoner människor är medborgare i ett EU-land. Det finns fri rörlighet inom EU, vilket gör att det ska vara enkelt att handla, resa och flytta mellan EU-länderna. Det betyder fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital mellan EU-länderna.

Hur ofta är det val till EU-parlamentet?

Vart femte år. Nästa gång är 2024.

När är det EU-val i Sverige?

Söndagen den 26 maj. Andra EU-länder röstar på andra dagar. Valet arrangeras under perioden 23–26 maj.

Vad gör EU-parlamentet?

Europaparlamentet beslutar om EU-lagar och EU:s budget, tillsammans med ministerrådet.

Vem får rösta i EU-valet?

Alla medborgare i ett EU-land får rösta. Är du svensk medborgare måste ha fyllt 18 senast valdagen.

Var finns EU-parlamentet?

I Bryssel i Belgien och Strasbourg i Frankrike.

Hur många sitter i EU-parlamentet och hur många är utsedda från Sverige?

EU-parlamentet har 751 platser, 20 svenska. Efter att Storbritannien lämnat EU minskas antalet ledamöter till 705, det blir då i stället också 21 svenska.

Så går EU-valet till - och så röstar du

Alla röstberättigade får hem ett röstkort i brevlådan. Sedan kan du förtidsrösta eller rösta på valdagen i den vallokal som anges på röstkortet.

Du röstar på ett parti och kan kryssa för den kandidat du vill representera dig i Europaparlamentet. Ett parti måste

få mer än 4,0 procent av rösterna för att få plats i parlamentet, skriver Riksdagen.

Vilka partier och kandidater kan jag rösta på?

Partier måste anmäla sitt deltagande till valmyndigheten i förväg. Kandidater ska lämna sitt samtycke till att vara med. Du hittar samtliga partier som ställer upp i valet på www.val.se

Vad är partigrupper och vilka är de?

I EU-parlamentet sitter de svenska partierna som väljs in i parlamentet i så kallade partigrupper. Partigrupperna består av partier från hela Europa som har en liknande politisk inriktning. De partigrupperna som finns i Europaparlamentet är:

GUE/NGL: Europeiska enade vänstern och Nordisk grön vänster. De har 52 platser totalt och Vänsterpartiet har en plats.

VIKTIGA DATUM FÖR EU-VALET

Mars 2019: Medborgare från andra EU-länder än Sverige och är folkbokförda i Sverige får information om hur de anmäler sig till röstlängden.

11 april: Alla röstberättigade som utvandrat från Sverige ska ha fått sina utlandsröstkort.

26 april: Sista dag för medborgare i andra EU-länder som vill rösta i Sverige att anmäla sig till den svenska röstlängden.

2 maj. Första dag för budröstning. Första dagen för att rösta på svenska ambassader och konsulat i utlandet.

8 maj. Alla röstberättigade som är bosatta i Sverige ska ha fått sitt röstkort. Första dagen för förtidsröstning.

26 maj: Valdag - Vallokalerna har öppet 08.00-21.00. Preliminärt valresultat kommer under kvällen.

S&D: Progressiva förbundet av Socialdemokrater i Europaparlamentet. De har 187 platser totalt och Socialdemokraterna har fem platser och Feministiskt initiativ har en plats.

De gröna/EFA: De gröna/Europeiska fria alliansen. De har 52 platser totalt och miljöpartiet har fyra platser.

ALDE: Alliansen, liberaler och demokrater för Europa. De har 68 platser totalt och här har Liberalerna två platser Centerpartiet en plats.

EPP: Europeiska folkpartiet. De har 218 platser totalt och Moderaterna har tre platser och Kristdemokraterna har en plats.

ECR: Europeiska konservativa och reformister. De har 73 platser och Sverigedemokraterna två platser.

EFDD: Frihet och direktdemokrati i Europa. 43 platser.

ENF: Nationernas och friheternas Europa. 34 platser.

GL: Grupplösa. 23 platser.

Vad händer på valdagen?

Alla i Sverige tillhör ett valdistrikt och i varje valdistrikt finns det en vallokal där man ska rösta. Vallokalerna brukar ha öppet 08.00-21.00. Det står på ditt röstkort vilken som är din vallokal.

Ta valkuvert och valsedlar

Vid ingången till vallokalen brukar det finnas bord där

valsedlarna har lagts ut. Nytt för det här valet är att bordet med valsedlarna kommer vara avskärmat så att du kan vara säker på att ingen ser vilka valsedlar du tar. Vid ingången till vallokalen står oftast en röstmottagare som delar ut valkuvert och hänvisar dig och övriga väljare till en ledig valskärm.

Gör i ordning rösten bakom en valskärm

Bakom valskärmen gör du i ordning din röst. Om det är flera val samtidigt ska endast en valsedel läggas i varje valkuvert. Det finns en penna bakom varje valskärm som du kan använda om du vill personrösta, det vill säga sätta ett kryss i rutan framför den kandidat som du helst vill ska bli vald för partiet.

Lämna sedan rösten till röstmottagarna

Därefter går du fram till röstmottagarna och lämnar fram valkuvertet eller valkuverten. När du överlämnar rösten måste du kunna visa att du är du. Det gör du genom att:

- Visa en id-handling,
- du är känd av röstmottagaren,
- någon annan intygar din identitet. Den personen måste i så fall visa id-handling eller vara känd av röstmottagaren.

Aleksandar Srndovic

EU-parlament

Ta tillbaka kontrollen!

Högern har tappat kontrollen i EU. Alltför länge har deras politik försämrats för vanligt folk.
Högerextremismen växer, EU-samarbetet hotas.
Svenska kollektivavtal undermineras medan arbetsmiljö- och jämställdhetsarbetet prioriteras bort.

Det är dags att ta tillbaka kontrollen!

Svenska kollektivavtal ska gälla i Sverige!

*Ingen ska dö på jobbet
– ingen ska bli sjuk av jobbet!*

Krossa högerextremismen!

Den 26 maj är det val till Europaparlamentet.
Din röst gör skillnad.

Trygghet för vanligt folk

ISBN 978-91-566-3399-7

Så röstar de svenska partierna i Europaparlamentet

	Ja	Avstod	Nej	Röstade ej		Fi	V			L	KD	Nya	
Fackliga rättigheter	Ja	Avstod	Nej	Röstade ej		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
	Ja	Avstod	Nej	Röstade ej		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Fackliga rättigheter	Ja	Avstod	Nej	Röstade ej		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
	Ja	Avstod	Nej	Röstade ej		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Arbetslivet	Ja	Avstod	Nej	Röstade ej		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
	Ja	Avstod	Nej	Röstade ej		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Arbetsmiljö	Ja	Avstod	Nej	Röstade ej		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
	Ja	Avstod	Nej	Röstade ej		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Jämställdhet på arbetsmarknaden	Ja	Avstod	Nej	Röstade ej		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
	Ja	Avstod	Nej	Röstade ej		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Demokrati	Ja	Avstod	Nej	Röstade ej		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
	Ja	Avstod	Nej	Röstade ej		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Källa: votewatch.eu

Landsorganisationen i Sverige

LAYOUT: Pappers avd 68
FRAMSIDA: Aleksandar S.
BAKSIDA: Aleksandar S.
NÄSTA NR: Maj 2019
ANSVARIG UTGIVARE:
Pappers avd 68

REDAKTIONEN:
Anders Lidén
Taisto Hautala
Aleksandar Srndovic
Mikael Holmberg
Roger Berglund

KONTAKT:
Pappers avd 68
Tyskavägen 1
763 81 Hallstavik
0175 26 390
www.avd68.com

Tryck: Hallstabild AB Hallstavik